

Za danes se omejimo na nekatere splošne pripombe, ki jih damo naši javnosti in odboru Društva profesorjev v premislek.

Glede jezikov, ki se bodo poučevali na naših srednjih šolah, pogrešamo najprej odgovora na vprašanje, kje je ostala srbo-hrvaščina za slovenske srednje šole in slovenščina za srbo-hrvaške srednje šole. Ali sta morebiti slovenščina in srbo-hrvaščina skupaj mišljeni pod izrazom »materinščina«, ki bo imela visoko število tedenskih ur (na humanističnih gimnazijah in realnih gimnazijah v celoti po 33 in na realkah po 30 ur)? Učni načrt se o tem ne izraža. Nam se zdi neobhodno potrebno, da se poučuje izmed vseh jezikov v Sloveniji najpoprej srbo-hrvaščina, med Hrvatini in Srbi pa slovenščina. Naša inteligenca mora biti brez izjeme glede jezika usposobljena, da služi v celih državah. Tu ne pomaže nič trditi, da Slovenec zna srbo-hrvaško ali celo, da Hrvat in Srb razumeta slovensko. Najnavadnejše stvari v razgovoru pač razumemo vsi, manjka nam pa ogromno, da bi se mogli v resnici pravilno posluževati drugega narečja v govoru in v pismu. Konceptni uradnik pa mora biti zmožen, da sestavlja tudi koncepte v jeziku plemena, med katerim služi. Popolnoma se strinjamo s tem, kar je napisal tozadevno prof. dr. Ilešič v »Slov. Narodu« z dne 26. in 28. julija, da morajo namreč vsaj v začetku poučevati pri nas srbo-hrvaščino Srbi in Hrvatje, pri Srbih in Hrvatih pa slovenščino Slovenci, da pa moramo priti do tega, da bo vsak naš profesor izprašan iz slovenščine in srbo-hrvaščine kot učnega jezika. S tem se bo storil važen korak v smeri medsebojnega spoznavanja. Da se to doseže, je neobhodno potrebno pričeti s poukom teh treh oziroma dveh narečij (kakor se mi diplomatično izražamo) na srednji šoli čimprej. Po našem mnenju mora znati srbo-hrvaščino in slovenščino vsak učenec, ki je dovršil nižjo srednjo šolo. Njegovo duševno obzorje se bo s tem močno razširilo in praktično bo od tega imel veliko več koristi nego od onih mrvic, kar se bo naučil na nižji srednji šoli kakega tujega jezika. Zato bi želeli, da bi našli v učnem načrtu jasen odgovor na vprašanje, kaj se misli storiti v smeri ujedinjenja na tem polju.

Sploh napravi učni načrt na nas vtis, da se bo mladina učila v prvi vrsti jezikov onih ljudi, s katerimi morebiti ne bo prišla nikdar v stik, ne pa onih, s katerimi bomo sosedje. Gimnazijec (humanistični oddelek) se bo učil poleg materinščine izmed živih jezikov samo francoščine. Sedaj pa vzemimo na primer Slovenca iz Maribora ali pa s Koroskega, ki bo uradoval v jezikovno mešanih krajih in imel opraviti z nemškimi strankami! Ako bo dovršil svoje študije na gimnaziji, ne bo znal nemški niti čitati, ako se ne bo učil privatno, ker se po novem učnem načrtu nemščina sploh ne bo poučevala na humanističnih gimnazijah! Zgodovina in zemljepis naših dežel, doneski k spoznanju naše flore in javne geologije našega ozemlja itd. itd. so spisane deloma ali celo večinoma v nemškem jeziku. Naše javne in zasebne knjižnice so polne nemških del. Vse to bo nedostopno absolventu humanistične gimnazije. Nujna posledica tega bi morala biti, da bi pri nas ne študirali nihče na humanistični gimnaziji. V Skoplju je morebiti res znanje francoščine važnejše od znanja nemščine, a za Štajersko pa tega vendar ne moremo trditi!

Seveda, »Nemci so naši sovražniki«. Tudi Francozi in Angleži so bili naravni

sovražniki Nemcev, a vendar se je v Nemčiji intenzivno gojil študij francoščine in angleščine. Proti sovražniku ne bomo varni, če ga ne poznamo, ampak če ga poznamo. Sicer pa bo itak dolgo časa naše stremljenje, živeti s sosedi v miru. Jugoslovani smo po tej vojski več kot decimirani.

V prvem razredu srednje šole se ne bo poučeval noben tuj jezik. Naš dijak se je doslej učil v prvem razredu gimnazije poleg slovenščine še latinščine in nemščine, in nihče ne more reči, da je bilo to za nadarjenega dijaka preveč. Sedaj odpadeta ta dva tuja jezika, in prvošolec bo imel samo 16 ur pouka v obligatnih predmetih, za katere se je treba doma pripraviti. 8 ur bo zavzemalo pisanje, risanje, petje in telovadba. Za pisanje sta določeni kar dve tedenski uri v 1. in 2. razredu, torej v celoti 4 ure. Mi smo prepričani, da je ena ura popolnoma dovolj. Dijaki ne pišejo grdo zaradi tega, ker ne znajo lepše pisati, ampak iz udobnosti. Najboljši pouk v lepopisju je ta, če profesor zahteva, da so vse naloge lično in razločno spisane. V dobi, ko uradi in pisarne delajo s pisalnimi stroji in ko konceptni uradniki ne pišejo rešitev lastnorčno, ampak jih diktirajo v stroj, bi bilo pač za vsakega izobraženca neprimerno važnejše, če bi znal namesto kaligrafije malo stenografije. 4 ure lepopisja je odločno preveč! Pisalni stroj dela kaligrafu preveliko konkurenco!

Ne vemo, kaj bodo rekli zgodovinarji k predlogu, da se naj prične zgodovinski pouk šele v 3. razredu in da naj se poučujeta le jugoslovanska zgodovina, druga zgodovina pa samo v toliko, v kolikor je potrebno za umevanje jugoslovanske zgodovine. V rokah imamo Jovičeve učno knjigo srbske zgodovine za IV. razred osnovne šole (36. izdaja, Beograd 1914). Knjiga obsega 148 strani in nudi nekako vzorec, po katerem se bi poučevala jugoslovanska zgodovina na nižji srednji šoli. Nam se zdi ta način zgodovinskega pouka umesten za osnovne šole, ne pa za srednje šole. Zgodovina starega veka je vendar za vse naše kraje zelo zanimiva, saj se je odigravala deloma tudi na našem ozemlju. Ali bi ne bil čas boljše izrabljen, če bi se oni dve uri, ki sta določeni za lepopisje v 2. razredu, porabili za zgodovino starega veka kakor dosedaj pri nas?

Toliko za sedaj o učenem načrtu. Učenemu načrtu so pridejani tudi službeni pogoji za profesorje in določila o disciplini na srednjih šolah. To je bolj interna stvar šole. Iz vseh določil, ki se nahajajo v načrtu tozadevno, omenimo samo dvoje.

Iz številnih kazni je črtan zapor (karcen). Med poostrenim ukorom in izključitvijo iz dotičnega razreda ni sedaj nobene kazni vmes. Ne vemo, ali bo to dobro. V šoli se dogajajo razni slučajni nemoralnosti, slučajni manjše tatvine, renitentnosti, sirovosti, ki so dostikrat premalenkostni za izključitev, a je vendar zanje ukor pre malo občutna kazen, ki bi si jo dijak vzel primerno k srcu. Nam se ne zdi nič nehumanega, če je tak grešnik nekaj ur v samotni in premišljuje nemoten posledice svojega ravnanja. Saj se ne more reči, da bi bili profesorji to kazen uporabljali prevečkrat; že zato ne, ker je pri karceru zaprt tudi profesor, ki ima inspekcijo. Po našem mnenju ne pomeni odprava karcera za dijaštvo nikake ugodnosti. Mesto zapore bo zadela dijaka kazen izključitve ali pa slabega reda iz nravnosti. Zapor je imel doslej to dobro posledico, da je bil za dijaka najresnejši opomin, da ga čaka slab red iz nravnosti,

ki jo je tudi biblioteka občutila. Promet je postal manjši, dijaštvo je šlo pod orožje, občinstvo je imelo druge skrbi. Ko je pa izbruhnila še vojska z Italijo, je dalo namestništvo dne 23. maja 1915 knjižnico zapreti. Takrat smo odposlali tudi en zabojo z rokopisi in nekaterimi važnimi knjigami v Gradec. Dr. Schubert je potem prostore zaprl in se odpeljal v Pražo. Jaz nisem imel nikakega naročila in sem potem tudi odšel za svojo družino na Štajersko.

V jeseni l. 1915 sem bil novembra meseca 4 dni v Gorici. Pogledal sem seveda kaj je s knjižnico. Takrat še ni bila ravno dosti poškodovana, a proti Božiču 1915 je pa dobila več granat. Prvi dve sobi sta bili čisto razbiti, vrata strta, knjige razmetane itd. Kolikor se spominjam, sem o tem obvestil referenta g. Principa v Trstu, gotovo pa sem o tem pisal dr. Schubertu v Pražo. Ko sem proti Božiču l. 1915 prišel nazaj v Ajdovščino, mi je naročil okrajni glavar Baum naj priredim načrt, kako bi se dalo knjižnico spraviti iz Gorice. Jaz sem z veseljem začel to delo, ker to je bila že davna moja želja. Pisal sem tozadevno v Trst namestniku Skenetu, toda ta mi ni niti odgovoril. Tista vloga je šla potem na V. armado v Postojno. Jaz sem med tem meseca januarja l. 1916 spravil skupaj arhiv, kataloge, kroniko itd. in to v treh zabojih pripeljal v Ajdovščino. Dr. Schubert je bil proti preselitvi knjižnice in tako sem s par vojaki nekoliko počedil in pokrpal, kar se je dalo. Potem smo zabili vrata in s tem je bila stvar končana. Meseca febr.

1916 je prišel skozi Ajdovščino neki civilni komisar od V. armade. Ta me je povabil naj grem z njim v Gorico. Tam je hodil od enega gospoda do drugega in popoldan enkrat se je spomnil, da je prišel radi biblioteko. Napravil je na Travniku potem še nekaj fotografij, potem sem mu povedal, kaj sem spravil preč in — bil je zadovoljen. Biblioteka pa še videl ni, ne od zunaj ne od znotraj. Marca meseca 1916 so vlomili avstr. vojaki v knjižnico. Jaz sem takrat zopet pisal v Trst. Opozarjal sem na nevarnost ognja itd., pa ostalo je vse pri starem. Tako so avg. 1916 prišli Italijani v Gorico in kmalu potem odpeljali vse knjige, ki so še bile tam, v Italijo, v Firence. Tam se menda nahajajo še danes. Tiste zaboje s katalogi sem bil jaz poslal julija 1916 tudi v Gradec. Italijanska oblast v Gorici pa me je, ko sem bil še v Ajdovščini, dala poklicati in vprašali so me, kaj smo poslali preč in kje se nahaja. Bržkone so potem v Gradcu zahtevali tiste 4 zaboje zase in jih že odpeljali. Tako sklepam, da imajo sedaj skoro vse v rokah, kar spada skupaj. Ali bodo biblioteko postavili v Gorico ali ne, tega ne vem. Staro poslopje je vse razbito, novega pa ni. Tako je letos ob stoletnici knjižnica goriška razdejana in razsuta. Slišal sem in tudi čital enkrat v »Presse«, da je bilo jako dosti knjig raztrošenih po celi Furlaniji. Dosti so jih gotovo že v Gorici vojaki pokradli in raztrgali ali požgali, ker je bilo vojaštvo vedno v spodnjih prostorih. Računal sem takrat, l. 1915, da bi

ako ne izbrise posledic zapore z ovidnim poboljšanjem.

Sicer pa pustimo to vprašanje odprto. Učni načrt pravi, da se zapor ni obnesel kot pedagoško sredstvo. Sestavljalac načrta je imel za svojo trditev gotovo tudi tehtne razloge. Vendar ne bo odveč, če tudi drugi povedo svoje mnenje o stvari.

Druge stvari, ki jo hočemo omeniti, pa se tiče službenih razmer profesorjev. Te so v celoti ugodnejše nego so bile v Avstriji in sestavljene z umevanjem profesorjevega dela. Posel razredništva bo štel n. pr. za 2 tedenski uri pouka, upravljanje knjižnice in zbirke za eno tedensko uro pouka. Pač pa se je odzvela vnačrtno filologom ta udobnost, da so imeli po manj tedenskih ur pouka nego realisti, oziroma da so bili supletni za filologične ure nekoliko bolj plačani nego za pouk v realijah. Načrt utemeljuje izenačenje učne obveznosti v glavnem v tem, da opozarja na to, da imajo tudi realisti v pouka prostem času dosti dela z upravljanjem zbirke, z eksperimentiranjem in drugo pripravo za šolo, dalje pa da ne gre, da bi se delala razlika med predmeti, kakor da bi bil kak predmet težji ali važnejši.

Druge točko popolnoma podpisemo. O nobenem predmetu se ne more trditi, da zasluži njegovo poučevanje radi težave ali važnosti predmeta večjo nagrado nego poučevanje takeregakoli drugega predmeta. Toda — tega tudi nihče ne trdi, vsaj kolikor je nam znano. Je pa nekaj drugega, radi česar bodo filologi to določilo upravičeno čutili kot zelo krivično. Prosim vas, preglejmo popolnoma mirno delo profesorjevo in videli bomo vzrok, zakaj je imel filolog manj tedenskih ur nego realista.

V čem obstoji profesorjevo delo?

Prvič: iz priprave za šolo. Ta priprava je stvar vestnosti učiteljeve in je od predmeta neodvisna. Vsak profesor si jo lahko olajša ali otežkoči, kakor pač hoče. Vobče moramo reči, da je priprava tem lažja, čim večkrat uči profesor isti predmet na isti stopnji. To je bilo dosedaj najmanjkrat pri tistih predmetih, ki so imeli po največ ur, največkrat pa pri predmetih, ki so imeli po malo ur. Tudi po novem učnem načrtu bo imela poleg matematike največ ur filologija in se torej vsaj to ne more reči, da bi zahtevala priprava za pouk v filologiji manj časa nego pri drugih predmetih.

Drugič obstoji delo profesorjev iz poučevanja v šoli.

Tretje delo upravljajo profesorji kot varuhi knjižnic in zbirke ter kot razredniki. To tretje delo se, kakor rečeno, posebe honorira na ta način, da se zmanjša dotičnikom učna obveznost za eno ali dve uri tedensko. (Po našem mnenju zahteva vodstvo dijaške knjižnice več dela nego posel razredništva in bi se dalo radi tega ugovarjati določbi, da vodstvo knjižnice šteje za 1 tedensko uro, razredništvo pa za 2 tedenski uri.)

Ali je s tem delo profesorjev že končano? Ne; ostane še popravljanje zvezkov pri filologih. Če vzamemo, da je ostalo delo pod točko 1—3 za vse stroke enako, imamo tu pri filologih neki plus dela, ki ga ni mogoče prezreti. Naj se nam ne zameri ta opazka! Razredništvo ima skoro vsak filolog in dela, ki je s tem zvezano, niti ne čuti v primeri z dostikrat ogromnim delom, ki ga pomeni popravljanje zvezkov. Vzemite samo razred na nižji gimnaziji, ki šteje dostikrat od 40—60 dijakov, in popravite enkrat nemško ali slovensko šolsko nalogo! Prav nikaka zabava tudi ni, popravljati grške naloge! Profesor slovenščine ali nemščine

v višjih razredih je naravnost pomilovanja vreden vesled korektur. Korigiranje zvezkov je dostikrat tudi tako duhomorno delo, da bi človek ne tri, ampak šest ur na teden raje poučeval nego popravljati naloge, od katerih je večkrat polovica spisana, kakor bi vezal otrobe. Tu ima filolog delo, kateremu pri realističnih ne odgovarja ničesar. Včasih mora tudi kak realista poučevati nekaj ur filologije; vedno pa lahko opazujete, da se je skuša vsak čim preje otresti — radi zvezkov. Sedaj pa pomislimo: razredništvo, ki zahteva nekaj več časa samo ob začetku in koncu tečaja, šteje za 2 tedenski uri, korekture, ko pozrejo skozi celo leto nebroj prostih pol-dnevo in zahtevajo dostikrat najintenzivnejšega in obenem zelo mučnega dela — pa ne štejejo niti za eno uro!

Filologi se ne borimo proti delu korigiranja, ki je pri filologiji izredno važno. Krivično pa se nam zdi, da se to delo v našem novem učnem načrtu kratkoma — ignorira. Ako bi se moglo doseči za eno leto to, da bi korekture upravljali realisti, pa bi čisto brez najmanjšega dvoma izginile tudi zadnje sledi pomislekov proti temu, da je korigiranje zvezkov plus dela, ki je čisto skromno nagrajeno s tem, da šteje za 3 tedenske ure pouka. Korekture pri klasični filologiji v nižjih razredih so res lažje nego pri živih jezikih, a vsak klasični filolog, ki ni poseben ljubljenec sreče, poučuje tudi žive jezike vsaj na nižji srednji šoli.

To so nekatere misli, ki so se nam zdele potrebne, da jih sprožimo, preden se novi načrt uveljavi. Glede verouka na višji je »Slovenec« je podal protest, s katerim se brezdvomno strinja najmanj 90% vsega prebivalstva, ki ima otroke v srednjih šolah. Naše mnenje je, da naj se načrt objavi v celoti, diskutira v časopisu in na zborovanjih in vrne Prosvetnemu odseku, da napravi novega, upoštevajoč misli, ki so se pojavile ob priliki javne ankete.

Gotovo vsebuje učni načrt tudi precejšnje prednosti proti dosedanemu. Njegove vrline in pomanjkljivosti bo pokazalo šele vsestransko študiranje tega vprašanja.

Dostavek. Članek je bil spisan in natisnjen pred posvetovanjem Društva profesorjev dne 1. avgusta t. l. Zato dostavljamo tem potom, da je pod »materinščino« po avtentični interpelaciji razumeti obe narečji v naši državi. Seveda bi bilo zelo potrebno, da bi se načrt izrazil jasneje in točneje o smotru, ki naj ga doseže pouk »materinščini«.

Pismo iz Prekmurja.

Ljudstvo nestrno čaka rešitve. Zetev je končana ter obeta mnogo sadu; posebno pšenica, ki ni poglela. Boljševiki so snope prešteli in prepovedali mlačev z namenom, da bodo dobili zrnje sami v roko in ne Jugoslavija. Koliko dni so imeli ubogi Prekmurci v svojih srcih že določenih, na katere so pričakovali, da jih pridejo rešiti Jugoslovani. Zenske so imele skrita jajca in moko, da bi napravile pogačo, ki bi jo nudile našim jugoslovanskim vojakom. Toda zaman so pričakovale. A zdaj vendar ne bo zaman, ko je Prekmurje že nam prisojeno! Zakaj se jih še ne reši, to je njihovo vedno vprašanje. Odgovora si ne vedo dati; čakajo, upajo, a tudi že obupavajo. — Kako naj se potolajijo?

Madžari preko mej Prekmurja trpijo grozno pomanjkanje. Draginja je nepopisna. V Zaloegerszegu, v mestu, oddaljenem par kilometrov od prekmurske meje, stane pitana gos 600 kron; v Budapešti par piščancev 320 kron; sicer je določenih za eno osebo samo pet dekagramov masti na teden. Trumoma prihajajo Madžari v Prekmurje kupovat, da si olajšajo težkoče prehrane. Boljševiki se selijo s celimi družinami, voz za vozom roma v prekmursko žitnico. Tudi boljševiški vojaki so slabo prehranjevani, dobijo pa dosti denarja. Prekmurje mora prehranjevati velikansko množico. In kakšen tek imajo ti ljudje. Samo en zglede. V Črensovcih je dvanajst boljševikov, ki so v par dneh porabili samo za kruh sto kil moke. Rekvizicija sledi rekviziciji. Turnišče mora dati v najkrajšem času osemsto kil mesa. Ker je občinski tajnik ugovarjal, so ga hoteli aretirati. V Radmošancih so rekvirirali dva bika. Ko se je občina protivila krivični rekviziciji, so prišli boljševiški strojnici, ustrelili tri ljudi in namesto dveh odgnali deset bikov. V cellem Prekmurju se ne sme ničesar prodati. Če ima kdo kaj za prodati, mora to naznaniti boljševikom, ki za prodajo namenjeno stvar sami odvzamejo in plačajo z neveljavnim boljševiškim denarjem. Zaradi tega postopanja je pred kratkim na nekem sejmu nastala prava bitka.

Ljudstvo pa je stanovitno. Kljub vsakdanjemu pozivu ne odda sivih

prevoz cele biblioteko do Gradca z vojaškimi delavci bil stal le nekaj tisoč kron. Navedel sem tudi namestniku v Trstu, da je biblioteka, ki je obsegala čez 30.000 zvezkov, vredna v celoti gotove 3 milijone kron ali pa še več. Škoda je za tiste knjige, ki so se izgubile, ki so šle po zlu. Bilo je tam jako dosti del o goriški zgodovini, starih in novejših. Potem smo imeli vse goriške liste, tudi vse goriške slovenske. Bog vedi kje so sedaj te priče našega dela, naše kulture in naših bojov na Goriškem. Kot bi bil to slutil, sem še prav tik pred vojno sestavil seznam vseh goriških slovenskih listov, ki je objavljen mislim v »Casu« l. 1916. —

Koliko naših goriških veljakov in voditeljev, koliko naših poetov in pisateljev je črpalo iz študijske knjižnice zlatih zrn, bogatih nauk. Spominjam se na pokojnega Rutarja, ki sem mu kot dijak nosil knjige na dom, spominjam se na pokojnega Kraglja, prof. dr. Kosa, prof. Seidla. Tam so študirali Gregorčič, Krilan, da omenim tudi nekatere poete. — Danes je tam, kjer so bili zakladi duha, prazna podrtija.

Ker je bila študijska knjižnica goriška tudi naš slovesni zavod, sem napisal te vrstice v spomin na stoletnico njegove uradne ustanovitve l. 1819. Pisal sem vse le iz spomina, pisanih podatkov nimam nikakih. Ker je sedaj tukaj dosti Goričanov, sem gotovo temu ali onemu zbrnil spomin na zlata študentovska leta. Razun tega naj bo to mal prispevek k naši goriški kulturni zgodovini.

bankovcev. Vztraja pa istotako na svojem narodnostnem in verskem stališču ter ostane kamen za boljševiske ideje. Neomajno trpi mučeništvu.

V Medjimurju je do 14. avgusta dovoljen prevoz čez Muro za tiste, ki imajo polja na tej ali oni strani.

V Murskem Središču prosto občujejo boljševiski z našimi vojaki. Isto se je preje opazovalo tudi v Gederovcih, kjer so naši vojaki od radgonske posadke skupaj z boljševiski hodili pit k »Petru«.

Horvat Géza, trgovec iz M. Središča je te dni preko središkega mostu spravljal blago v D. Lendavo boljševiskemu direktoriju. Priče so na razpolago. Zaprite meje, pa ne bo draginje!

Zastopniki mesta Monoštro (St. Gothard) so poslali župniku J. Kleklu izjavo, v kateri zahtevajo priklopitev k Jugoslaviji. Izjava je bila takoj odpisana naši delegaciji v Pariz.

Visokošolcem-tehnikom in abiturientom, poziv u rudarske in kemične študije.

Na jesen tega leta se otvorita na tehniški fakulteti v Ljubljani prva dva letnika oddelkov gradbeniškega, (elektro-) strojniškega, rudarskega in zemljepisnega. Glede nadaljnjih oddelkov ni še veljavnih dolžil, vendar ni pričakovati, da bi se leto osnoval kemiški oddelek. V doglednem času se imajo sestaviti izpitne komisije tudi za II. državni izpit, tako da se absolutom tujih šol omogoči zaključitev študijev s polaganjem sklepnih izpitov.

Deželna vlada za Slovenijo je z naredbo z dne 3. julija 1919 izdala ustanovilo za tehniško-visokošolske fondne in je novozasnovani tehniško-visokošolski študijski fond namenila v prvi vrsti za ustanove slušateljem tehniških visokih šol. Naravno je, da se podeljujejo ustanove najprej onim slušateljem, ki morajo študirati v tujini, dokler se njih stroka ali letnik na domačih šolah ne predava. Znano je, da nam vobče manjka inženirjev, pokazalo se je pa še posebej izredno pomanjkanje na strokovnjakih za naše rudnike in plavžarne. Mnogo rudarsko-uradniških mest je ostalo nezasedenih, le s težavo je mogoče upravljati podjetja, poslovanje rudarskih uradov je sila otežkočeno. Pomanjkanje montanistov je tem občutnejše, ker je naša država bogata na podzemeljskih zakladih, na premoži in rudah. Ti čakajo v zemlji, ker ni večjih mož da jih poiščejo in dvignejo, da jih predelajo v porabne produkte. Jugoslavoani so se dosedaj le v prav piclem številu posvečali rudarskim študijem, čemur je bil poglavitni vzrok pač ta, da so bila skoro vsa rudniška podjetja v tujih rokah in so se nastavljali tuji inženirji, domačini pa so se pripuščali le k težkemu delu knapa in težaka. Položaj se je izpremenil in treba je, da vzamemo v lastne roke vodstvo in upravo domačega rudništva in plavžarstva. Težave, ki jih povzročajo naši pomanjkanje večšakov-montanistov je napotilo deželno vlado, da je po inicijativi podpredsednika gospe dr. Žerjava započela akcijo tehniških fondov. Nujno potrebno je, da se razmere v rudarski stroki predrugačijo in da se naši visokošolci v čim večjem številu odločijo za rudarske in plavžarske študije, v kar se prvo- in drugoletnikom nudi prilika na ljubljanski tehnik. Da pa se odpomore temu nedostatku že v najkrajšem času, se pozivljajo slušatelji-strojniki da prestopijo v drugi letnik rudarskega oddelka, oziroma, če so položili I. državni izpit, v tretji letnik rudarske visoke šole v Příbramu. Tako bi imeli že po dveh letih več novih absolutentov-rudarjev. Slušatelji višjih letnikov rudarske visoke šole v Příbramu naj se v prvi vrsti upoštevajo za državne podporne oziroma ustanove. Ker je treba prijaviti število slušateljev iz Slovenije v najkrajšem času, da se jim zagigura prostor na visoki šoli v Příbramu in eventualno na drugih rudarskih visokih šolah, se pozivljajo vsi akademiki, ki nameravajo v jesen v Příbram ali sploh na tujo rudarsko šolo, da se nemudoma prijavijo kuratoriju za tehniško-visokošolski tečaj v Ljubljani.

Med akademskimi poklici se je dose-daj z naše strani zanemarjala osobito tehniška kemija. In vendar moramo misliti na razvoj in napredek kemiške industrije. V tehniški kemiji nimamo danes niti toliko predstavnikov, da bi mogli z njimi zasesti le najpotrebnejša mesta. Želeti bi bilo, da se vsaj nekoliko naših abiturientov zglašijo za kemiško-tehniške študije v inozemstvu, ker na domači fakulteti ni kemiškega oddelka. Tudi slušateljem-kemikom je najprej treba zagotoviti sprejem in prostor na tujih šolah. Zato se vabijo abiturienti, ki se hočejo z vne mo posvetiti tehniški kemiji, da se nemudoma prijavijo pri kuratoriju radi zagotovitve prostora. Istočasno naj bi pa priglasi montanisti in kemiki, ki potrebujejo podpor ali ustanov iz javnih sredstev, uložili tudi svoje primere.

opremljene prošnje za delne ali celotne ustanove pri kuratoriju za tehniško-visokošolski tečaj. Kuratorij bo te prošnje odstopil upravni komisiji tehniško-visokošolskih fondov, kakor hitro se ta komisija konstituira.

Zakon o davku na vojne dobičke.

Belgrad, 1. avgusta. Ko se sestane narodno predstavništvo, mu bo v eni prvih sed predložen zakon o davku na vojne dobičke. Po tem zakonskem načrtu bodo morale plačati davek na dobičke za vojna leta 1194 do 1919 družbe, ki morajo polagati javne račune ter fizične in pravne osebe. Pri družbah, ki morajo polagati javne račune, se bo zaračunal davek na oni zvišani čisti dobiček, ki se izkaže napram sorazmernem čistem dobičku v mirni dobi, pri novih družbah pa na dobičku, ki znaša več kakor 6 odstotkov vložene glavnice. Družbe, ki imajo sedež zunaj Jugoslavije, se bodo obdavčile z ozirom na obseg svojega delokroga v Jugoslaviji in dobiček, ki je večji od dobičkov mirnega časa. Če se je taka družba osnovala med vojno, se bo obdavčil skupni čisti dobiček vojnih let. Ne obdavčijo se dobički družb, ki ne presegajo v kakem vojnem letu 10.000 dinarjev. Družbe, ki so dolžne polagati javne račune, morajo predložiti davčne prijave s bilanci dotičnih let v roku, ki ga določi finančni minister. Vsebinske prijave se mora ohraniti kot tajna. Ako se prijave ne predložijo, se izgubi pravica do pritožbe ter se mora plačati kazen 25% določenega davka. Davek na vojne dobičke bodo določevali okrožne finančne uprave. Kot podlagi obdavčenja za dobo 1914—1918 služijo oni zvišani dobiček, ki se pokaže od skupnih dohodkov v primeru z dobičkom leta 1911, a za leto 1919 oni večji dobiček, ki se pokaže v primeru z dobičkom l. 1911. Ako so skupni dohodki l. 1911, znašali manj kot 100.000 dinarjev ali jih sploh ni bilo, potem se mora za določevanje večjih dohodkov smatrati, da so dohodki leta 1911 znašali 10.000 dinarjev in se mora na podlagi te vsote določiti vojni dobiček. Ne obdavčijo se dohodki, ako v letih 1914—1918 ne znašajo več kot 30.000 dinarjev, a leta 1919. ne več kot 15.000 dinarjev. Nadalje, ako so skupni dobički od l. 1914. do 1918, bili večji od 30.000 dinarjev, a ne presegajo dobiček izza leta 1911. za več kot 10.000 dinarjev, a v l. 1919., ako je bil dobiček večji kot 15.000 dinarjev ni presegal dobiček izza l. 1911. za 5000 dinarjev.

Bolgari v Grški Macedoniji.

V avgustu 1916 so zasedli Bolgari Vzhodno Macedonijo, torej grško deželo, da si je bila Grčija takrat nevtralna. Radoslavovo ministrstvo je dalo grški vladi zagotovilo, da bo okupacija »prijateljska in časna.« Bila pa je kruta in je trajala do 29. septembra 1918. Takoj j o sklepu premirja je zaprosila grška vlada, da se ugotovijo po nepristranskih pričah bolgarska grozodejstva. Sestavila se je komisija, v kateri je bil po en Belgijec, Francoz, Anglež, Grk in Srb, se podala v Kavalo in preiskala od tam v času od 11. februarja do 21. aprila 339 krajev med 493, ki so jih zasedli bolgari. Sedaj je izdala komisija svoje poročilo, ki obsega dve knjigi po 600 strani s sledečimi glavnimi zaključki:

Gotovo je, da je zasledovala Bolgarija uničenje pravoslavne grškega naroda v Vzhodni Macedoniji. Pri tem je zadovoljila čustvo sovražstva in maščevalnosti, ki označuje bolgarsko mentaliteto. Uničevanje se je začelo obnemem zasedbo, torej v času, ko sta bili Bolgarija in Grčija v prijateljskih odnosih. To uničevanje pa se ni vršilo v glavnem s pobijanjem, ampak z organiziranim izstradanjem, ki je bilo še bolj kruto in tudi uspešnejše ter je obnemem bogatilo bolgarsko vlado in posameznike. Deportacije se obsojajo same na sebi, ker grešijo proti zakonom vojevanja; kar pa jim daje značaj gnusnega zločina je to, da se niso vršile v svrhu varnosti, ampak v svrhu uničenja; več kot četrtina moških deportirancev je podleglo stradanju, tepežu, mučenju in prenapornemu delu.

Tudi se ne bo mogla otresti bolgarska vlada neposredne odgovornosti za samovoljne aretacije, za uradno naročena mučenja zaprtih, nepravilna podiranja in odgon otrok v svrhu raznaroditve.

Komisija obdoljuje bolgarsko vlado hinavstva, kršenja pogodbe, pregreh proti najprimitivnejšim načelom mednarodnega prava in končuje: »Bolgarska vlada se ne straši še tako barbarskega sredstva, samo da ugoditi svoji lakoti in poželenju, in je nevarna ne samo neposrednim sosedom, ampak celemu človeštvu.« P. P.

Kupujte knjigo „Nova pota“!

Naši ujetniki na Francoskem.

Na Francoskem se nahaja še približno 4000 bivših avstro-ogrskih ujetnikov jugoslovanske narodnosti, ki so bili še maja meseca t. l. zbrani pri Marselju in pri Lionu, da se jih odpošlje v domovino. Vsled velike krize v transportnih sredstvih, ki je tudi na Francoskem zelo občutljiva, žalibog ni bilo do sedaj mogoče te rezeve odpraviti, akoravno sta naše poslanstvo in naša vojaška misija v Parizu storila že vse mogoče korake.

Lahko si je misliti, s kako nepotrpežljivostjo pričakujejo ti naši ljudje dneva, ko bodo mogli zapustiti ujetniška taborišča. Tudi v drugem oziru so prihajale neugodne vesti o njihovem položaju. Naša delegacija na mirovni konferenci je zato sklenila odposlati nekaj svojih članov v ta taborišča, da se na licu mesta obvestijo o tamšnjih razmerah. Poročilo te misije žalibog ni bilo povsem zadovoljivo. Francoske vojne oblasti postopajo z našimi ljudmi še vedno kakor z nevarnimi vojnimi ujetniki in jih kot take najstrožje stražijo. Hrana je slaba, a mrčesa mnogo. Posebno se pritožujejo, da dobivajo le redkokedaj pisma iz domovine in da se jim ne dovoljuje nikako svobodno gibanje. In vendar so ti ljudje, kakor se je naša misija prepričala, po ogromni večini navdušeni Jugoslavoani, ki so z velikim zadovoljstvom sprejemali informacije o preobratu v domovini. Le kakih 200 pristašev hrvaške seljačke stranke se noče ločiti od ostalih avstro-ogrskih ujetnikov, temveč zahteva, da se jih kot take pošlje nazaj. Oni ne verujejo, da ni več monarhije, dokler se o tem sami ne prepričajo.

Na podlagi tega poročila se je naša delegacija brzojavno obrnila v London, kjer se ravno te dni bavi neka konferenca z vprašanjem začasne razdelitve razpoložljivih ladij. Upanje je torej, da se tudi ti nesrečniki v kratkem vrnejo v osvobodeno domovino.

Država SHS.

Ministrska kriza.

LDU Belgrad, 1. avgusta. »Epoha« piše: Kriza je neprestano v stagnaciji. Odnosaji so napeti in vlada nenavadno nerazpoložena zaradi odhoda ministrskega predsednika Protiča v Zagreb. V političnih krogih vlada velika nervoznost in nezadovoljnost zaradi nerešenja krize. V krogih današnje opozicije vlada prepričanje, da radikalci ne mislijo preiti v opozicijo, kakor se je govorilo v radikalnih krogih. O osebnih vprašanjih se ni ničesar govorilo.

LDU Belgrad, 1. avgusta. Današnja »Pravda« piše: V publikli se opaža velika depresija zaradi tega, ker se je v teh dneh pojavila kriza kabineta. Smatra se, da je to velika pogrška, ker so naši zunanji dogodki preveč kritični. V vseh krogih vlada enodušnost, da je treba za vsako ceno ohraniti koalicio.

LDU Belgrad, 1. avgusta. Današnja »Pravda« poroča: Dr. Potočnjak pomaga g. Protiču v Zagrebu. Namen g. Protiča je končno utrjen. Dvorni maršal Balugžič je včeraj obiskal ministre dr. Korošca, Narinkoviča, Davidoviča in Trifkoviča. — Regent ministrov še ni konsultiral. Demokratska zajednica je imela včeraj popoldne dolgo sejo.

LDU Belgrad, 1. avgusta. Današnja »Pravda« piše: Skupina dr. Korošca, kakor tudi neodvisni radikalci in predstvo parlamenta smatrajo, da je treba zopet sestaviti koalicijsko vlado. To je pa nemogoče, če bi ostal g. Protič še nadalje v vladi. Demokrati bi odšli v tem slučaju v opozicijo. Če bi bila vlada radikalna, bi dr. Korošec delegiral v vlado samo enega člana svojega kluba. Če bi pa bila poverjena sestava vlade demokratom, bi tudi sam stopil v vlado.

Nove nemške zahteve na Koroškem.

LDU Dunaj, 31. julija. (ČTU.) »Der neue Tag« poroča: Glede ljudskega glasovanja si koroška deželna vlada prizadeva, da izpraznijo Jugoslavoani nele severni pas, nego tudi južni, in da se izvrši glasovanje brez sovražnega pritiska. Dalje se dozdeva deželni vladi iz narodnih, gospodarskih in zemljepisnih razlogov potrebno, da se preloži meja med severnim in južnim pasom na črto, ki teče ob Dravi, da bi, ako pripade južni pas Jugoslaviji, ne bila meja tako nenaravna, da bi ležala vodovod in elektrarna mesta Celovec v inozemstvu. Koroški zastopniki v St. Germainu (dr. Wutte in Schumi) so bili obveščeni, da te zahteve zastopajo. Stvarna škoda, ki so jo povzročile jugoslovanske, zlasti srbske čete znaša po dosedanjih približnih cenitvah, ki gotovo niso previsoke, 12 do 15 milijonov kron.

Mažari napadli naše straže.

LDU Belgrad, 1. avgusta. Mažarske oborožene čete so napadle 31. t. m. našo stražo vzhodno od Pečuha ter zajele nekoliko vojakov. Napadi so bili odbiti, Mažar-

ska letala mečejo komunistične letake na naše ozemlje. Take proglose utihotapijo tudi na druge načine med naše prebivalstvo preko demarkacijske črte.

Mirovni posvet.

Svet petorice.

LDU Pariz, 31. julija. (ČTU.) Svet petorice ni imel seje. Jutri se sestane, da razpravlja o ogrski ofenzivi, južnih mejah Bolgarije in ruski blokadi.

Mirovna pogodba z Bolgarijo.

LDU Lyon, 31. julija. (Brezlično.) Vrhovni svet aliiranih in asociiranih držav je zboroval v petek popoldne. Nadaljeval je razpravo o teritorialnih določban v mirovni pogodbi z Bolgarijo.

Usoda Tracije.

LDU Pariz, 31. julija. (DKU. — Brezlično.) Domneva se, da bo najbrže sprejet predlog, da se Tracija razdeli in zapadni del prideli Grški, Bolgariji pa se dovoli izhodščje k Egejskemu morju. Amerikanska komisija se sklepu ostalih velevlasti ne bo protivila, ako pride med njimi do sporazuma v tem vprašanju. Grki so si pridobili podporo Angležev in Francozov in uklonili odpor Italije. Srbskim teritorialnim zahtevam se zadosti na stroške Bolgarije, Dobrudža pripade Rumunski.

Načrt mirovne pogodbe za Rusijo.

LDU Berlin, 1. avgusta. (ČTU.) Rusko boljševisko časopisje objavila besedilo načrta mirovne pogodbe, ki sta ga dva zastopnika državnega tajnika Lansinga predložila sovjetski vladi. Premirje bi se sklenilo na vseh ruskih mejah, medtem ko bi delegati razpravljali o nastopnih mirovnih pogojih: 1. Na ozemlju bivše ruske države ustanovljene vlade ostanejo v veljavi na ozemlju, ki ga imajo zasedenega, dokler se prebivalci sami ne odločijo za vladno obliko, ki jo žele. 2. Blokada Rusije bi se odpravila. 3. Vse vlade naj bi političnim nasprotnikom dovolile amnestijo. 4. Čete zavzetnikov naj bi zapustile Rusijo. 5. Vse ruske vlade naj bi priznale obveznosti bivše ruske države. 6. Svoboda gibanja in občevanja za vse Ruse v celem ozemlju bivše ruske države.

Francoski socialisti proti mirovni pogodbi.

LDU Berlin, 1. avgusta. (DKU.) »Deutsche Allgemeine Zeitung« poroča iz Curiha: Francoska oficijelna socialistična stranka je sklenila, da bo glasovala proti mirovni pogodbi.

Vsa Evropa postala Balkan.

LDU Weimar, 1. avgusta. (DKU Brezlično.) Amerikanski delegati v Parizu postajajo vedno bolj pesimistični. Idealizem, ki je nekoč v zmagopijanosti potom zveze narodov hotel doseči pobratimstvo vsega sveta in onemogočiti vsako vojsko, se je razblinil v nič. Brezobzirnost napram mednarodnim vprašanjem je splošna. Ko bo zveza narodov končno gotova in sprejeta, bo imela samo še teoretično vrednost. Stari svet se bliža položaju, kakor je bil leta 1914. Vsa Evropa je postala Balkan, kjer narodi črtijo eden drugega. Srbi, Grki, Rumuni, Francozi in Italijani ne umaknejo svojih opazujočih oči eden od drugega, Anglija pa igra svojo staro znamenito vlogo gledalca. Mirovna konferenca pa je slika teh držav samo v vlnudnejši obliki.

Češko.

Češki finančni minister o vojnem posojilu.

LDU Praga, 1. avgusta. (ČTU.) »Venkov« prinaša razgovor svojega poročevalca s finančnim ministrom dr. Horačkom o vprašanju usode praških podružnic velikih dunajskih bank. Finančni minister je izjavil, da je to vprašanje velikega gospodarskega in političnega pomena, ki pa je v zvezi z definitivno mirovno pogodbo z Nemško Avstrijo in pred to dobo ne more biti rešeno. Zahteve podružnic se ne morejo izvesti na enkrat, temveč le polagoma, kolikor se bodo prilagodile svetovnim izpremembam političnih razmer. O vprašanju vojnega posojila je izjavil minister, da je prav težko postaviti se na stališče, da bi absolutno odklanjali popolno anuliranje teh posojil, ako se pomisli, kolik je bil pritisk na razne kroge občinstva pri podpisovanju in v koliki mero so mnoge hranilnice, Reifeisnovke, posojilnice, zavarovalnice, zakladi in ustanove naše republike in zavodi na Slovaškem pri tem udeležene. S tem pa ni rečeno, da bomo prevzeli vojno posojilo, ki se nahaja pri nas, v polnem znesku z obrestovanjem. To bi ne bilo mogoče in bi pomenilo nezno obremenitev. Ravno tak problem pa se po temeljitem in skrbnem preudarku ne sme reševati generalno, temveč samo individualno.

Češke visoke šole.

LDU Praga, 31. julija. (ČTU.) Zakonitim potom se bodo prihodnje šolsko leto otvorile nastopne visoke šole: Na Masarv-

kovem vseučilišču v Brnu prvi in tretji letnik juridične fakultete ter prvi in drugi letnik medicinske fakultete; dalje vsi štiri letniki veterinarske visoke šole v Brnu, tretji, četrti in peti letnik medicinske fakultete čechoslovaškega državnega vseučilišča v Bratislavi in evangelska teološka fakulteta v Pragi. Tudi se bo ukrenilo vse potrebno za ustanovitev trgovske visoke šole v Pragi in poljedelske visoke šole v Brnu, kakor hitro bo sklep narodne skupščine dobil pravomočnost.

Razna poročila.

Oficijelni dan konca vojne.

LDU, St. Germain, 31. julija. (ČTU.) Pod predsedstvom Poincarreja je bil danes dopoldne ministriški svet. Sklenil je predložiti parlamentu zakonski načrt, ki naj določijo oficijelni dan konca vojne. Kot tak velja dan oficijelne objave ratifikacije mirovne pogodbe v listu »Journal Officiel«.

Nad 1000 milijard vojnih stroškov.

LDU, Pariz, 31. julija. (ČTU.) »Echo de Paris« poroča: Finančni minister Klotz je naznanil v zbornični komisiji za mirovne pogodbe, da so znašali skupni stroški za vojno 1.005 milijard frankov, in sicer pri zaveznikih 700 milijard, pri centralnih državah pa 305 milijard.

Mažari morajo iz Nemške Avstrije.

LDU Dunaj, 1. avgusta. (DunKU) Nižja-avstrijska deželna vlada je izdala oglaš, s katerim po navodilih državnega urada za zunanje zadeve in pouk poziva vse mažarske državljane, kateri pred 1. marcem t. l. svojega stalnega bivališča na Nižje-Avstrijskem niso dokazali, da najdalje do 5. avgusta t. l. zapuste Nemško Avstrijo. V nasprotnem slučaju se jim grozi z zapornom do 14 dni in izgonom.

Italijani stražijo mažarsko mejo.

LDU Dunaj, 1. avgusta. (DKU) Listi poročajo: V parlamentarnih krogih se čuje, da stoji italijanske čete na nemško-avstrijski ogrski meji. Ob Litvi so postavljeni italijanski berzaljeri kot straža. Civilno prebivalstvo je moralo v tej pokrajini zapustiti sela, ker je določena cela italijanska revizija za stražo na meji. Italijanske straže so že zasedle most iz Wampersdorfa v Wimpasdingu.

Ogrski Nemci hočejo lastno državo.

LDU, Praga, 1. avgusta. (ČTU.) »Tribuna« prinaša nastopno vest iz Zeneve: Zastopniki zahodno-ogrskih nemških komitatov, ki so priznani Nemški Avstriji, so se obrnili na Čehoslovaško republiko s prošnjo za pomoč pri ustanovitvi samostojne države, ki bi se postavila pod varstvo Nemške Avstrije ali pa zveze narodov. Čehi so zaprosili mirovno konferenco za pooblastilo, da smejo odposlati v te komitate svojo komisijo.

Boji med Mažeri in Rumuni.

LDU, Budimpešta, 31. julija. (DKU.) OKU javlja: Vrhovno armadno poveljstvo poroča z dne 31. julija: Rumuni so med Tokajem in Szolnokom skušali na nekaterih mestih prekoračiti Tiso. Večinoma smo ta poizkus preprečili, na posameznih krajih pa se je vendar posrečilo sovražniku prekoračiti reko. Naše čete so prešle v protinapad, da zavrnejo Rumune. Na ostali fronti je položaj neizpremenjen.

Avtonomija za Vzhodno Galicijo.

LDU Moravska Ostrova, 1. avgusta. (ČTU) Glasom poljskih listov se pogajajo poljski poslanci o projektu avtonomije za Vzhodno Galicijo. Projekt določa za Vzhodno Galicijo volilni parlament na podlagi za celo Poljsko veljavnega volilnega prava, po katerem bi prišel na 35.000 prebivalcev en poslanec. Eksekutivni organ bi bil vojvoda s funkcijami deželnega namestnika.

Rumuni se pogajajo v Lvovu.

LDU Moravska Ostrova, 1. avgusta. (ČTU—PBA) Dne 27. julija je dospela v Lvov rumunska deputacija z generalom Zadikom na čelu, da otvori pogajanja o izpraznitvi Kokute. Pogajanja so se včeraj pričela in obetajo dobrih uspehov.

Omejen železniški promet v Italiji.

LDU, Rim, 1. avgusta. (DKU.) — Brezžično.) Radi premogovne krize je bil omejen železniški promet.

Ameriški poslanik v Rimu odstopi.

LDU, Pariz, 31. julija. (ČTU.) Kakor poroča »Echo de Paris« iz Washingtona, bo ameriški poslanik v Rimu, Nelson Page, odstopil. Kot vzrok odstopa se navaja, da se je preveč izpostavil za zahtevo Italijanov glede Reke.

Poštna zveza med Nemčijo in Francijo.

LDU, Pariz, 31. julija. (ČTU.) Z današnjim dnem se je zopet vpostavila poštna zveza med Francosko in Nemčijo.

Nemiri v Rabu.

LDU Dunaj, 31. julija. (ČTU.) »Arbeiter Zeitung« poroča iz Brucka ob Litvi: V

Rabu so bili predvčeršnjim nemiri radi pomanjkanja prehrane. Nekaj stotin žensk je demonstriralo, ker na trgu ni bilo ničesar dobiti. Poslali so proti ženskam tovarniško stražo, ki pa se je dala razorožiti. Zato so iz Budimpešte poslali v Rab oddelek terorskih čet. Ogrska vlada je odredila, da se nemško-avstrijska ogrska meja popolnoma zapre.

Politične novice.

— Posledice sebezatajevanja demokratske stranke. V zadnji številki celjske »Nove Dobe« nadaljuje dr. V. Kukovec razkladanje svojih političnih idej. V uvodniku govori o posledicah »sebezatajevanja« demokratske stranke: »Na Slovenskem smo demokrati v sebezatajevanju opravljali požrtvovalno posel ureditve javnih razmer in narodnih zadev. Doživeli smo pa, da se je ob ti naši popustljivosti razpasel boljševidem, kakor nam najjasneje dokazujejo dogodki v Mariboru.« — Po tej logiki so tedaj demokrati s svojo popustljivostjo povzročili boljševidem na Slovenskem in dogodke v Mariboru. Tako trdi dr. Kukovec! Zelo smo radovedni, kaj bi se zgodilo, ko bi demokrati opustili svoje »sebezatajevanje«.

— Min. predsednik Protič v Zagrebu.

»Narodna Politika« poroča: Z bivanjem ministrskega predsednika v Zagrebu so se spravljalne v zvezo razne kombinacije, ki se tičejo ministrske krize. Medtem doznavamo, da bivanje min. predsednika v Zagrebu ni bilo v zvezi z rešitvijo ministrske krize, temveč da je prišel v prvi vrsti zaradi dogodkov v Varaždinu in Mariboru, da se na licu mesta seznanj s hrvatskimi razmerami in da preišče vse one ugovore, ki se dnevno pojavljajo v gotovem delu tiska. Tekom srede je min. predsednik konferiral z banom, posetil zaradi cerkvenih zadev nadškofa, posvetoval se tudi z dr. Šumanovičem o vprašanjih, ki so v zvezi z finančno ureditvijo na mirovni konferenci. Ministriški predsednik je tudi sprejel zagrebške časnikarje ter je na stavljena vprašanja odgovoril v glavnem: Ministrska kriza je bila že dalje časa latentna, a postala je akutna povodom imenovanja gosp. Akšamoviča za djakovskega škofa. O samem imenovanju so nastala na zadnji seji ministrskega sveta razna mnenja. Prišel je v Zagreb ter posetil nadškofa dr. Bauerja, da se sam pouči o posameznostih imenovanja. Naša mlada država ima interes, da vzdrži dobre zveze s sveto stolico, ker je veliki del našega naroda rimsko katoliške vere, a na drugi strani skuša vlada, obvarovati dostojanstvo in suverenost naše države. Položaj vlade v eventualnem demarsu bi bil tem težji, ker sveta stolica in Italija še nista priznali našega kraljestva. Obstoji nada, da se bo ta korak svete stolice izgledil mirnim potom. O svojih vtisih na Hrvatskem je dejal ministriški predsednik, da je mnenja, da so dogodke v Varaždinu in Mariboru povzročile intrige nekih mažarskih boljševidskih emisarjev, kar so dokazale tudi aretacije od srede v Zagrebu, in ki imajo namen, izzvati nerede v našem kraljestvu. Dogodkom v Mariboru ni pripisovati tolike važnosti kakor onim v Varaždinu, kjer je baje po vesteh sodelovalo v nemirih tudi civilno prebivalstvo. Res je, da se ti dogodki komentirajo s slabšo prehrano in nezadovoljstvom prebivalstva, vendar pa je glavni vzrok rovarenje tujih elementov. Stopil je v stik s pristojnimi činitelji, od katerih je dobil točne informacije o celem razvoju stvari. Na pot v Zagreb ga je dovedlo nezadovoljstvo gotovih pokrajini, o katerem se v Belgradu dosti govori. V vojvodini, Dalmaciji, kakor tudi v Bosni vladata popoln mir in red, a v gotovem delu Hrvatske se opaža neka nervoznost, ki more biti podlaga ravno tem nemirom. Pristojni faktorji v Belgradu posvečajo vso pozornost našim notranjim razmeram, v kolikor pripušča težavni položaj na mirovni konferenci. O sami krizi kabineta je rekel, da je sklenil celokupni kabinet, da demisionira. Formalna demisija bo sledila, ko se vrne regent. O demisiji bo razpravljalo tudi narodno predstavništvo ter se bo ob tej priliki pojasnil nadaljni razvoj krize. V svrhu čimprejše rešitve krize bo moral preko svojega programa prekiniti bivanje v Zagrebu in se vrniti v Belgrad, da stopi v sporazum s predsednikom narodnega predstavništva in voditelji posameznih strank.

— Zborovanje jugoslovanskih škofov v Zagrebu. V »Journalu des Débats« podaja Comte Begouen obširno poročilo o znanem zborovanju jugoslovanskih škofov v Zagrebu od 15. do 20. julija. Ljubljanski in mariborski škof ter zagrebški nadškof so mu izrazili svoje prepričanje, da bo Vatikan ugodil jugoslovanskim zahtevam.

— Zborovanje jugoslovanskih škofov v Zagrebu. V »Journalu des Débats« podaja Comte Begouen obširno poročilo o znanem zborovanju jugoslovanskih škofov v Zagrebu od 15. do 20. julija. Ljubljanski in mariborski škof ter zagrebški nadškof so mu izrazili svoje prepričanje, da bo Vatikan ugodil jugoslovanskim zahtevam.

— Zborovanje jugoslovanskih škofov v Zagrebu. V »Journalu des Débats« podaja Comte Begouen obširno poročilo o znanem zborovanju jugoslovanskih škofov v Zagrebu od 15. do 20. julija. Ljubljanski in mariborski škof ter zagrebški nadškof so mu izrazili svoje prepričanje, da bo Vatikan ugodil jugoslovanskim zahtevam.

Dnevne novice.

— Zlatomašniški jubilej so obhajali včeraj, dne 1. avgusta ti-le veleč. gospodje: Anton Lovšin, župnik v o. v Radomlju pri

Kamniku, Jakob Kalan, župnik v p. na Blejski Dobravi, Adolf Alojzij Pogorelec, misijonar v Ljubljani in Mihael Saje, duhovni svetnik na Skaručni pri Vodichah. Poslednji jubilar je opravil svo daritev v lepo okrašeni uršulinski cerkvi v Ljubljani. Vsem gospodom jubilarom: Na mnogo leta!

— K. T. D. bo imelo odborovo sejo v četrtek, dne 7. avgusta ob pol 4. uri popoldne.

— Zborovanje S. D. Z. Spored: Četrtek, dne 7. avgusta. Ob 3. uri popoldne: Zborovanje delegatov jugoslovanskih krščanskih akademskih, bogoslovskih, počitniških društev in srednješkolskih organizacij. (Čitalnica Jugoslovanske tiskarne.) Predmet: Unifikacija našega dela. Istočasno zborovanje literarne sekcije pod vodstvom g. dr. Iz. Cankarja. (Soba Orlovske zveze, Jugoslovanska tiskarna, III. nadstropje.) — Ob 5. uri popoldne: Zborovanje bogoslovcev in ustanovitev slovenske bogoslovne zveze. (Semenišče, Jožefova dvorana.) Istočasno zboruje časopisna sekcija — »Zora«, »Luč«, »Mentor«. (Tajništvo S. L. S., Jugoslovanska tiskarna.) — Ob 8. uri zvečer: Pozdravni večer. (Velika dvorana hotela »Union«.) — Petek, dne 8. avgusta. Ob 8. uri dopoldne: Sv. maša v stolnici za padle tovariše s sodelovanjem cerkvenega pevskega zbora. Udeležba je za vse udeležence zborovanja obvezna. Daruje jo prevzvišeni škof A. B. Jeglič. Ob 9. uri dopoldne: Slavnostno zborovanje. (Velika dvorana hotela »Union«.) 1. »Stat crux, volvitur mundus.« Uvodni govor predsednika phil. J. Kovača. 2. Naša revizija v verskem življenju; ref. g. dr. J. Srebrnič. 3. Socializem, boljševidem, evangelij; ref. eksp. akad. žarn. koref. iur. Savinšen in bog. Kek. Ob 12. uri: Skupno kosilo. Ob 2. uri popoldne: Kulturno-socialna sekcija pod vodstvom iur. Jereba. (Čitalnica Jugoslovanske tiskarne.) Istočasno abstinencijska sekcija. (Pevska soba »Ljubljane«, Ljudski dom.) G. J. Stabčič. Ob 4. uri popoldne: Srednješkolska sekcija pod vodstvom iur. Kreka. (Velika dvorana Ljudskega doma.) Ob 8. uri zvečer: Premijera B. Nušičeve komedije »Protekcija« v Ljudskem domu. — Sobota, dne 9. avgusta. Ob 8. uri dopoldne: Nadaljevanje slavnostnega zborovanja v veliki dvorani hotela »Union«. 1. Cerkev in država; ref. bog. Šolar, koref. bog. Božnar. 2. Nacionalizem in internacionalizem, ref. iur. J. Kralj. 3. Časopisje in morala; ref. bog. Oražem, koref. bog. Kordin. Ob 12. uri: Skupno kosilo. Ob 2. uri popoldne: Občni zbor S. D. Z. in J. D. Z. (Velika dvorana, Ljudski dom.) Ob 4. uri popoldne: Občni zbor starešinstva. Ob 8. uri zvečer: Komerz. (Velika dvorana hotela »Union«.)

— Udeležencem zborovanja S. D. Z. naznanjamo, da je za vse udeležence poskrbljeno za udobno stanovanje in dobro meščansko hrano. Stanovanje je brezplačno, hrana stane celodnevno 7 — 8 K. — Pripravljalni odbor.

— Vse odbornike »Slov. Dij. Zveze« prosim, da se zanesljivo udeležijo zaključne odborove seje, ki se vrši dne 7. avgusta ob 10. dopoldne v čitalnici Jugoslovanske tiskarne, III. nadstr. Vabljeni so tudi predsedniki ozir. njih zastopniki podružnic SDZ ker je zadeva zelo važna. — Cand. phil. Jos. Kovač, predsednik.

— Znižana vožnja je vsem udeležencem zborovanja S. D. Z. dovoljena na progah južne železnice in sicer 50% popusta voznih cen III. razreda osebnega vlaka za enkratno vožnjo z odhodne postaje do Ljubljane in nazaj na ta način, da v elja celi vozni listek za vožnjo v Ljubljano in nazaj v času od 6. do 12. avgusta. Vsak udeleženec se mora izkazati z izkaznico od »Podružnice S. D. Z. za Ljubljano in okolice«. Izkaznice se morajo dati pri izdaji voznih listkov zigosati s postajnim pečatom. Prekinjenje vožnje ni dopustno. — Prošnja na ministristvo saobračaja za znižano vožnjo na državnih železnicah ni še rešena. Potrebne izkaznice smo odposlali vsem interesirancem. — Pripravljalni odbor.

— Izletnikom na Homec! Vsem, ki se nameravajo jutri v nedeljo 3. avgusta vdeležiti božjepotnega izleta na Homec, posebno onim, ki nameravajo ostati ondi preko poldneva, svetujemo, naj vzemo s seboj potrebno hrano, ker se ne more nikomur jamčiti za prehrano. Duhovno opravilo bo dopoldne ob 9. uri, popoldne ob 2. uri. Izlet bo ob vsakem vremenu.

— Promocija. Na kraljevskem vseučilišču v Zagrebu je promoviral 29. julija g. Stanko Bergant na čast magistra farmacije.

— Umrla je danes zjutraj v Kranju občesploštovana gospa Elizabeta Pucher v 85. letu starosti. Pogreb bo v soboto popoldne ob 18. uri. Blagobojniko priporočamo v spomin in molitev.

— »Mir«. Celovski »Mir« vsled preselitve Mohorjeve tiskarne pretekli teden ni mogel iziti. Kakor hitro se postavi vsaj en stroj, bo list začel zopet redno izhajati. Dopise in naročnina je odslej pošiljati v Prevalje, Koroško. To veljaj zlasti novim naročnikom, ki v Celovec niso mogli poslati naročnine. Upati ie, da izide prih. šte.

vilka že v kakih desetih dneh. O tem naj se blagohotno obveste naročniki in čitatelji »Mira«. — Uredništvo »Mira«!

— Visokoškolski, strokovne učiteljske za gospodinjstvo, šivanje, glasbo (glasovir) in moderne jezike se opozarjajo na razpis ptujskega mestnega magistrata v Uradnem listu št. 120 str. 426.

— Iz Jugoslovanske Strokovne Zveze. Včeraj popoldne se je vršil shod vpokojenec tobacne tovarne. Poročal je g. Moškerc o draginskih dokladah, ki jih dobe od prvega julija dalje. — V Kranju in Strazišču pri Kranju se je vršila prejšnja nedeljska revizija. Skupini delujeta vzorno in imata dobro vpeľano agitacijo. — Slavnosti hrvaškega krščanskega socialnega delavstva v Zagrebu se udeleži nad 200 bratov iz Slovenije. — Za tiskovni sklad J. S. Z. je daroval neimenovani 50 kron; Bog plačaj! Tovariši posnemajte!

— Južna železnica, Z ozirom na spremljeno državnopravno razmerje je upravni svet južne železnice pod predsedstvom predsednika sekcijskega načelnika dr. Weebra v svoji seji dne 24. julija t. l. sklenil, da se ustanovi s 1. avgustom t. l. za proge južne železnice v območju kraljevstva Srbov, Hrvatov in Slovencev obratno ravnateljstvo s sedežem v Ljubljani, za proge južne železnice v Nemški Avstriji pa obratno ravnateljstvo s sedežem na Dunaju. Obenem se je sklenila sledeča sprememba službene organizacije generalnega ravnateljstva: Za generalnega ravnatelja je imenovan sedanjí vodja generalnega ravnateljstva dr. Gustav Fall; za namestnika generalnega ravnatelja, in sicer za komercijelno službo ravnatelj Karel Höchsmann; za finančno službo ravnatelj dr. Richard Mündl, za tehnično službo ravnatelj inž. Maks Formacher. Za obratnega ravnatelja obratnega ravnateljstva Ljubljana se imenuje višji nadzornik Viktor Bračić, za namestnika obratnega ravnatelja centralni nadzornik Andrej Vrečko. Za načelnike oddelkov so imenovani višji nadzorniki: dr. Aleks Fatur za upravni, Fran Arko za finančni, Alojzij Pregelj za prometni, inž. Ignac Šega za strojni, inž. Matko Schneller za stavbni oddelek. Za obratnega ravnatelja obratnega ravnateljstva Dunaj se imenuje inž. Guido Pfeiffer, njegovi namestniki so: za tehnično službo ravnatelj inž. Jožef Podhaysky, za administrativno službo ravnatelj dr. Fr. K. Höchsmann.

— Narodna čitalnica v Pičberku predi 10. avgusta 1919 ob 4. uri popoldne na šolskem vrtu veliko ljudsko veselico s sodelovanjem vojaške godbe iz Maribora. Na sporedu: godba, petje, srečolov, šaljšva pošta, ples itd. Ker je čisti dobiček namenjen v narodne namene se pričakuje obilne udeležbe. Vstopnina za osebo 2 K.

— Veliko ljudsko slavnost prirede v nedeljo 10. avgusta vsa katoliška društva v Trzinu. Dopoldne bo sprejem gostov na postaji, sv. maša in zborovanje v Našem domu, po skupnem kosilu gostov pa odhod k veselici na vrt pri Krvinu. V cerkvi in pri veselici bo svirala celotna jeseniška godba. K veliki slavnosti so vabljeni tudi vsi okoličani in okoliška društva. Pridite tudi v narodnih nošah! Društva in posamezniki, ki se žele udeležiti skupnega kosila, naj to sporoče »Društvu sv. Jožefa v Trzinu«. Vlak prihaja ob 9. in ob 14. uri. O natančnejšem sporedu bomo še poročali.

— Koncert v Rog. Slatini priredita v nedeljo t. j. 3. avgusta ob pol 9, odlična solo lista kr. opere iz Zagreba Jože Rijavec in Robert Primožič.

— Radgona. V torek 5. t. m. bodo gostovali v tukajšnjem mestnem gledališču člani slov. narodnega gledališča v Ljubljani pod vodstvom režiserja gosp. Valo Brattine. To je prvič, da igrajo slovenski igralci v tem gledališču. Dobrodošli nam mili gostje, bodite prav srčno pozdravljeni. Udeležimo se mnogobrojno tega redkega dogodka. V sredo igrajo po dolgem času tudi v Ljutomeru.

— Vrhnika. Da je bil sprejem srbskih dijakov na Vrhniku tako sijajen in je nesla vsa mladina najlepše spomine v bratsko Srbijo, je zahvaliti predvsem naklonjenosti in darežljivosti Vrhničanov in okolice, dalje pa »odboru za pogostitev srbskih dijakov.« katerega duša sta bila dr. Šabec in gosposdična Tinica Verbičeva in jima bodi izrečeno tem potom priznanje in zahvala. Blagajničarka gosposdična Tinica Verbičeva je izročila danes preostanek v znesku 1570 K odboru za Cankarjev spomenik na Vrhniku. Skupna vsota za spomenik našega velikega pisatelja znaša sedaj 4460 K, ki je pa seveda še veliko premajhna, da bi se začelo z zgradbo spomenika. Prosimo vse požrtvovalne in zavedne Jugoslovane in častilce našega Ivana Cankarja, da sodelujejo še nadalje z vso vneto za ta dobročlen namen, se spominjajo vedno v veliki hvaležnosti njega, ki je bil največji nad velikimi in pošiljajo prispevke na odbor za Cankarjev spomenik na Vrhniku. — Jakob Hočevar, predsednik, Lovro Rogelj, blagajnik.

— Beguncem! Na begunski sosvet je došlo do danes že več tisoč priglasnic in prihajajo še vedno. V svojih priglasnicah stvaljajo begunci na sosvet razna vpra-

šanja v zadevi podpor, služb, stanovanj, škode, ki so jo trpeli vsled vojne; v zadevi njihovih otrok in sorodnikov. Dalje izražajo razne želje, stavijo predloge, nekateri imajo tudi pritožbe itd. Vsakemu posebej ni mogoče odgovoriti, ker bi povzročilo to preveč dela in vzelo preveč časa, zato naznanjamo vsem prizadetim, da begunski soseset sestavlja sedaj seznam o vseh prijavljenih begunskih zadevah; čim zbere dovolj podatkov, bo posredoval za vse pri merodajnih oblastih in objavi uspeh potom časopisja. V posebnih zadevah pa, kjer je posredovanje begunskega soseseta takoj potrebno in kjer je treba, strankam posebne nasveta, v teh odgovarja beg. soseset prizadetim naravnost, kaj je ukrenil on, oziroma kaj naj stori stranka. Ako kdo ne dobi odgovora, naj ne misli, da se ga je prezrl; marveč naznanjeno mu bodi s tem, da ga imamo vpisanega v svojem posebnem seznamu v svrhu skupnega posredovanja za vse. Kdor izpremeni bivališče, naj nam blagovoli to naznaniti. Begunski soseset, Ljubljana, Pražakova ulica 3.

— **Prostovoljno gasilno društvo v Zgoranjem Kašlju** priredi v nedeljo, dne 3. avgusta t. l. veliko vrtno veselico pri g. Antoniji Hlebš, po domače pri Toninu. Čisti dobček je namenjen za popravo gasilnega orodja in nabavo novih cevi. Začetek ob 15. uri. Vstopnina prosta. Za jed in pijačo bo dobro preskrbljeno. Udeleženci bodo lahko tudi zadovoljni, kar se tiče zabave. Društvo se tedaj priporoča za mnogobrojen obisk.

— **Deželna zadruga knjižgozov na Kranjskem** ima svoj redni občni zbor v nedeljo dne 3. avgusta ob pol 10. uri dopoldne v gostilni A. Bončarja Sv. Petra cesta št. 41. Ker je dnevni red zelo važen, se prosí polnoštevilne udeležbe. — Odbor.

Ljubljanske novice.

Ij **Hrvatski in srbski gostje v Sloveniji.** Danes popoldne ob 3. uri so se pripeljali iz Zagreba hrvatski in srbski gostje, okoli 150 po številu, ki se udeležijo socialnega tečaja na Homcu. Na kolodvoru se je zbralo k sprejemu več občinstva, zastopniki naših organizacij itd. Goste je pozdravil dr. Mirko Božič, ki se mu je zahvalil za pozdrav neki Srb. Med gosti, večinoma dijaki, je tudi večje število bogoslovcev, franjevcev in srbskih pravoslavnih duhovnikov. S kolodvora so prišli v Marijanišče, kjer so si ogledali zavod in njegove gospodarske naprave in kjer je bila tudi mala pogostitev. Zvečer so se odpeljali s kamniškim vlakom na Homec, kjer se vrši večdnevni tečaj. Bratom Srbom in Hrvatom želimo, da bi se kar najbolje počutili na bratskih slovenskih tleh ter najlepših uspehov pri tečaju!

Ij **Umrli** je v Ljubljani po dolgi bolezni dne 30. julija g. Ivan F a t u r, oče učiteljeve gđe. Polonice Fatur. Njegov kakor celi družini izrekamo iskreno sožalje. Pokojniku pa svetila večna luč. Pogreb je bil včeraj 1. avgusta ob 2. popoldne.

Ij **Umrli** je 1. avgusta gospod Avgust Berthold, fotograf in posestnik. — V Leonišču je umrla gđc. Ana Šmalc z Mirne pri Trebnjem. N. v m. p.l

Ij **Udeleženci**, ki odpotujejo danes dopoldne v Zagreb naj bodo najkasneje ob pol 10. uri zbrani pred Jugoslovansko tiskarno. Tam se bo pobral denar, da se kupijo prej vozni listki. Ob izročitvi denarja in izkaznice za vožnjo se dobi listek, ki velja kot potrdilo, da je bilo res plačano. Točno ob en četrt na 11. odidemo na kolodvor. — Udeleženci, ki gredo z večernim vlakom ob 5.57 minut se zberejo pred kolodvorom ob en četrt na 6. uro najkasneje. Tam se pobere na isti način izkaznice in denar za vožnjo. V Zagrebu, na kolodvoru nas sprejmejo Hrvatje. Opozarjamo še enkrat, da se udeležimo slavlja v narodnih nošah, Orli pa v svojih krogih. — **Preočičišča** in obed za dočasno javljene je preskrbljen, za druge po možnosti. Potnih izkaznic naj se ne pozabi.

Ij **Poroči** se danes mag. uradnik g. Janko Hojan z gđc. Pepino Borštnar iz Litije. Obilo sreče!

Ij **Novi srednješolski učni načrt.** Odbor Društva slov. prof. v Ljubljani naznanja, da se bo razprava o novem učnem načrtu v ponedeljek, dne 4. avgusta ob 9. dop. na I. SHS gimn. nadaljevala in se bodo sklepi predložili poverjeništvu za uk in božičastje. Pričakujemo zaradi važnosti predmeta kar največ gg. tovarišev. — Odbor.

Ij **Akademija srednješolcev** ima danes ob 5. uri popoldne v avli sestanek. — Pridite polnoštevilno! — **Važna stvar!** — Nalečnik.

Ij **Odborova seja »Narodne Galerije«** se vrši v torek 5. avg. ob pol šestih v posvetovalnici magistrata. Gospodje odborniki se prosijo, da se seje zanesljivo udeležijo.

Ij **»Filatelistični klub za Slovenijo«** v Ljubljani. Klubovi sestanki se ne bodo vršili več v sobotah, ampak vsako drugo sredo. Prihodnji sestanek bo v sredo dne 6. avgusta t. l. ob 20. uri v gostilni pri »Mraku«, Rimska cesta. Odbor.

Ij **Mašo zadušnico za brata Ivana Stöcklingerja** daruje brat Tomaž Tavčar v nedeljo 3. avgusta ob pol 10. uri v župni cerkvi sv. Jakoba. Bratje Orli, in društveniki se prosijo, da se iste po možnosti udeležijo.

Ij **Pevska zveza »Ljubljana«** je imela v četrtek 31. julija t. l. občni zbor ob številni udeležbi. Pravilnik je bil soglasno sprejet. Za objavljanje občnih zborov se je določil »Slovenec« za podpornе člani se je določila članarina na 10 K letno. Ker se je dosedanji podpredsednik g. dr. Šilar preselil na Koroško, se je izvolil za podpredsednika g. dr. Logar. Občni zbor je sklenil, naj »Ljubljana« po možnosti vsakega umrlega člana oz. članico spremi do groba s pesmijo in zastavo. — Prihodnji izlet se priredi dne 24. avgusta t. l. v Komendo. Tam se bo ta dan odkrila spominska plošča pokojnemu našem Kreku, ki je hodil v Komendi v šolo. »Ljubljana« bo sodelovala pri sv. maši, kjer bo pela nekaj delov staroslovenske maše, ter pri svečanosti.

Prosveta.

pr **Umetniška turneja članov slovenske drame** v Ljubljani, pod vodstvom režiserja Bratine. Po dobro uspelih večerih po gorenjskih mestih se nadaljuje gostovanje s Strindbergom »Upnikom« in Čehovim »Medvedom« po Štajerskem in sicer naslednje: 4. t. m. v Rogoški Slatini (velika konc. dvorana), 5. t. m. v Radgoni (mestno gledališče) in 6. t. m. v Ljutomeru.

Nainovejše.

PADEC BOLJŠEVIŠKE VLADE NA MAŽARSKEM.

LDU Dunaj, 1. avgusta. (DunKU.) Listi javljajo iz Budimpešte: Za danes popoldne je sklican delavski in vojaški svet k razmotrivanju vojaškega in političnega položaja. Zvečer bo seja vladnega sveta, kjer se bo odločila prihodnost Ogrske.

LDU Dunaj, 1. avgusta. (ČTU.) Iz Budimpešte je dospela danes ob 18. naslednja brzjavka: Danes dopoldne ob 11. se je setal vladajoči svet ljudskih poverjenikov pod predsedstvom ljudskega poverjenika Garbaia v sovjetski hiši v hotelu »Hungaria« k zborovanju. Seja je trajala do 15. Bela Kun je poročal o političnem in vojaškem položaju, katerega je slikal kot popolnoma brezupnega. Na zborovanju je vladala tolika razburjenost, da so se govori razločno slišali na ulici, kjer je velika množica v največji nervoznosti pričakovala izida posvetovanja. Nazadnje je Bela Kun objavil, da se je pod pritiskom strokovnih organizacij vlada svetov odločila, da odstopi. Sprejet je bil sklep, da se osnuje nova vlada sestojeca z samih socialistov.

LDU Budimpešta, 1. avgusta. (ČTU.) V današnji popoldanski seji budimpeštanske centralnega delavskega sveta je revolucionarni vladajoči svet sovjetske republike podal svojo demisijo. Vladi je prevzela čisto socialistična vlada pod predsedstvom ministrskega predsednika Julija Beidla. Člani vlade o: Ministrski predsednik Beidl, notranji minister Karl Payer, vojni minister Josip Hnubrich, vnani minister Peter Agoston, naučni minister Aleksander Garbai, pravosodni minister Ernest Garamy, poljedelski minister Josip Takacs, finančni minister Mickits, minister za trgovino in obrt Anton Dovesak, minister za prehrano Franc Knittelhofer. Nova vlada je v proklamaciji izjavila, da smatra za svojo prvo nalogo vzdržanje notranjega reda in uvedbo obravnave z entento.

MINISTRSKA KRIZA.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

Zagreb, 1. avgusta. »Agramer Tagblatt« piše o ministrski krizi in pravi med drugim, da bo regent gotovo poveril demokrate za sestavo kabineta. Ne vemo, pravi list, ako bodo mogli demokrate izvesti ta korak. Ena rešitev bi bila, da kooperirajo s socialisti, da tako dobe večino, ali pa da stopijo v pregovore z vsemi ostalimi strankami, ki se še niso orientirale v narodnem predstavnštvu, in bi bili Črnogorca, disidenti, Ribarčeva skupina Bunjevci, mohamedanski klub in neodvisni.

POVRATEK PROTIČA V BELGRAD.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

Zagreb, 1. avgusta. »Hrvat« piše o odhodu ministrskega predsednika Protiča in pravi: Včeraj na večer se je odpeljal Protič z brzovlakom iz Zagreba. Tekom včerašnjega dne se je ministrski predsednik razgovarjal z različnimi politikmi, med drugimi s predsednikom bivšega hrvatskega sabora dr. Medakovičem in s predsednikom Narodnega kluba dr. Laginjo. Kakor smo že poročali, je imel Protič tudi daljše konference z dr. Šurminom in včeraj tudi z dr. Mandičem. Tekom včerašnjega dne se je razgovarjal tudi z zagrebškim županom dr. Šrkuljem.

NARODNI KLUB STOPI V VLADO.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

Zagreb, 1. avgusta. Kakor smo že poročali, je Narodni klub določil za pogajanja z ministrskim predsednikom Protičem fra. Didaka Buntiča in dr. Lorkoviča, a v zadnjem času, kakor doznavamo, tudi dr. Sunariča. Narodni klub bo stopil v vlado in se nadeja, da bo njegov kandidat dr. Laginja postal minister za verstvo, za hrvatskega bana pa da bo imenovan dr. Šurmin.

Orlovska akademija v »Ljudskem domu«, ki jo danes zvečer točno ob 20. uri priredi vadiatelj zbor »Orlovske Zveze«, je prva prireditelj v vrste po vojski. Spored akademije je zelo pester. Deli se v tri dele: Telovadba »Orlic« in »Orlov«, rajalni in telovadni plesi ter živi marmornati kipi. Poleg ljubljanskega občinstva vabimo tudi okoličane, ki se zanimajo za razvoj telovadne organizacije. Točke, ki so na sporedu, so po večini popolnoma nove.

»Orli« in »Orlice«! — Danes zvečer se bodo na »Orlovski akademiji« v »Ljudskem domu« dovršeno proizvajale članske in vadiateljske proste vaje. »Orlice« nastopijo pri prostih vajah in vajah s šerpami. Ker se na prostem vaje težko izvajajo tako precizno kakor v dvorani in ker boste bratje nastopili s temi vajami pri slovenskem orlovskem zletu v Mariboru, pridite in oglejte si jih.

Vstopnice za »Orlovsko akademijo« se prodajajo v Jugoslovanski knjigarni, zvečer pred začetkom telovadbe pa pri blagajni v »Ljudskem domu«.

Marmornati kipi, ki se bodo predstavljali na današnji Orlovski akademiji, bodo brez dvoma zelo zanimali naše občinstvo. Pred vojno jih je le parkrat imelo priliko videti; zato so nam še malo znani. Odslej bodemo morali to vrsto predstav skrbnejše gojiti. Na današnji akademiji otvorimo začetek.

Spored Orlovske akademije: I. del: Telovadba. 1. Orlice — proste vaje. — 2. Orli — članske proste vaje. 3. Orlice — vaje v obliki zvezde. 4. Orli — vaje s palicami. 5. Orlice — vaje s šerpami. 6. Orli — vadiateljske proste vaje. II. del: Rajalni in telovadni plesi. 1. Valček: Kombinacija. 2. Mazurka: Tekanje. 3. Polka: Petorica. 4. Valček: Enojka. — III. del: Živi marmornati kipi. Merkur. Lokostrelec. Metalec diska. Metalec sulice. Metalec kamna. Gladijator I., II., III. Rokorbora I., II., III., IV. Gladijator z žrtvijo. Čoln vlečejo. Tekma v teku.

Kamniki. V nedeljo, dne 3. avgusta ob 10. uri dopoldne se vrši v Kamniškem domu občni zbor »Orla« in ustanovni občni zbor odseka »Orlice«. Od predsedstva »Orlovske Zveze« govori brata dr. Puntar in Ivo Pirč. Ta nedelja naj bo začetek nove dobe v razvoju tel. organizacije kamniškega okrožja!

Trobentaška vaja za vse odseke ljubljanskega okrožja bo v nedeljo, dne 3. t. m. v telovadnici »Ljudskega doma« v Ljubljani. Ker bo to prva vaja za nove koračnice, pozivam vse trobentače, da se je točno udeležijo. Pričetek točno ob pol 9. uri dopoldne. Na zdar!

T. n. **Telovadni odsek Orlic Ljubljana, Sv. Peter.** Pri odborovi seji dne 31. julija t. l. je odstopila predsednica odseka sestra Ivanka Jeglič.

Ježica. V nedeljo 3. avgusta poleti naš »Orlel« na Črnuče, kjer uprizori ob 3. uri popoldne ljudsko igro »Krivoprisežnik« — Nazdar!

Darove za pogorelce v Zagradcu.

I. izkaz.

Zupni uradi: Višnja gora 1328 K, Zalna 679 K 95 vin., Dobropolje 600 K, St. Jernej 525 kron, St. Jurij pri Grosupljem 370 K, Stična 344 K, Kopanj 333 K 14 vin., Rob 300 K, Stopiče 206 K, Brusnice 194 K, Rudnik 100 K, Dol pri Ljubljani 72 K, Ivan Bahovec, Ljubljana, 500 K. Po 200 K: Fran Stupica, Ljubljana; Jos. Javornik, Zalna; Ivan Zorc, Semič; Schneider & Verovšek, Ljubljana. Po 100 K: Ivan Ogrin, Laverca; Janko Železnikar, Ljubljana; Oroslav Dolenc, Ljubljana; Neimonovan, Ljubljana; in »Bogomile«, Sostro; dr. Fran Jere, St. Vid nad Ljubljano; J. Stele, Sp. Šiška, Mih. Saje, Skaručina, 86 K; Anton Rihtar, Mengeš, 80 K. Po 50 K: Trgovina Ničman, Ljubljana; Josip Lavrič, Breznica; Ferdo Pšunder, Sv. Boltenk v Slov. gor.; dr. Jos. Marinko, Preska; »Orli« in »Bogomile«, Sostro; dr. Fran Jere, St. Vid nad Ljubljano. Marjca Suhadolnik 40 K; Brigita Borštnar, Sv. Križ pri Litiji, 30 K; Ana Jenčič, Kamnik, 25 K. Po 20 K: Dr. Ivan Kni-

fic, St. Vid nad Ljubljano; M. Luckmann, Bled, Majcenovič, Ksaverij v Sav. dol.; Stanko Premrl, Ljubljana; Nikolaj Križaj, Kamnik; J. Verce; Marija Meze, Črna vas pri Ljubljani; M. Segar, Ljubljana; učiteljica A. O., Ljubljana-Tonica Wylihal, Polzela, 15 K; I. Muri, Bilčovec, 14 K. Po 10 K: Fran Hierscher, Polzela; Jakob Bizjak, Srednja vas-Poljane; Gregor Jakelj, Zapogorje; Valentin Bernik, Komenda; neimenovan, Ljubljana; Jan. Zdravlič, Celje; Iv. Turk, Lož; neimenovan II., Ljubljana. Pleše s Plešivice 9 K. Po 7 K: Ksaver Meško, Brezje; Mih. Saje, Skaručina, Nik. Stazinski, Vel. Poljane, 8 K.

Schwab & Bizjak, Ljubljana, zavoj obleke; Vaclav Alojz Paleček, Gorenjavas, zavoj obleke; Neimonovana, Ljubljana, zavoj perila; Karel Pollak, Ljubljana, 3 zavoje usnja v vrednosti 1500 K; Tonica Wylihal, Polzela, nekaj obleke in čevljev; Gergorič, Krašnja, zavoj oblek in perila; Neimonovana iz St. Lovrenca lek; Marija Levec in Režika Jereb, Preska, več oblik in perila; Neimonovana iz St. Lovrenca dva zavoja obleke in kuhinjske posode; Marija Regen, Gorenjavas, zavoj obleke; žebjarska zadruga v Kropi zaboro žrebiljev in spojka za odre.

Velikodušne dobrotnike prisrčno zahvaljujemo, nove pa iskreno prosimo.

Pomožni odbor za zagraške pogorelce v Žalni, dne 31. julija 1919.

Shod poštnih nastavilencev.

V torek dne 22. julija se je v Ljubljani v Narodnem domu vršil jako dobro obiskan shod poštnega osebja vseh kategorij, katerega je sklicala »Zveza poštinskih organizacij v Ljubljani«. Istega se je udeležil tudi višji poštni ravnatelj in šef poštnega ravnateljstva v Ljubljani g. dr. Debelak.

Nastopno podajamo skrajno poročilo o poteku te prireditve; obširneje in celotno poročilo pa bo priobčeno v strokovnem listu »Zveze«.

Predsednik »Zveze« g. Urbančič je kot član delegacije v Belgradu poročal o skupščini vseh poštinskih nameščencev v kraljevini SHS, katera se je vršila 12.—13. julija 1919. Najvažnejši sklep skupščine je ujediničenje vseh poštinskih organizacij naše kraljevine v enotno »Zvezo« s sedežem v Belgradu Pokrajinske organizacije na sedežu poštinskih ravnateljev ostanejo še dalje, ki pa volijo vsaka po dva člana v skupen odbor. — Dalje: Nove draginjske doklade so zagotovljene. — Vladi predlaga, da se šteje vsem nameščencem brez različne kategorij in pokrajin, pet vojnih let za deset v pokojnino. — Regulativ plač, ali takozvana »mala pragmatika« izide v teku dveh mesecev. — Vsi nepragmatični nameščenci bodo imenovani pragmatičnim. — Ustanovitev poštnega konsumnega društva za kar da vlada 50.000 K kredita; brezplačen dovoz živil in drugega blaga po železnicah za to društvo. — Izmed 27 točk resolucije, katero se je na skupščini predlagalo, sprejelo in izročilo ministrom ter poslancem so najvažnejše:

1. Nabavni prispevek za obleko in obutev po 1000 K, in po 200 K za vsakega rodbinskega člana;
 2. Popolno izenačenje plač vsem nameščencem v vseh pokrajinah kraljevine SHS, z ozirom na predizobrazbo;
 3. Popolno izenačenje ženskega osebja z moškimi osebjem;
 4. Sodelovanje pri ministrstvu v vseh stanovskih in strokovnih vprašanjih;
 5. Službena doba se šteje od dneva nastopa;
 6. Služabništvu se ima takoj rešiti vprašanje glede službene obleke po že predloženih spomenah;
 7. Dopusti se dovolijo takoj, in sicer do 10 službenih let po 4 tedne, za 15 let 5 tednov, za 20 let 6 tednov, za 25 let 7 tednov, in dalje po 8 tednov;
 8. Železniške legitimacije za znižano vožnjo se dovoli vsem nameščencem in njih rodbinam;
 9. Selski slugi in pismonoše se zenačijo z državnimi slugami.
 10. Službena doba se skrajša na 30 let.
- Dodatno poročilo k poročilu predsednika je podal prvi podpredsednik g. Ulepič, kateri je slikal stališče ministrstva napram uslužbenstvu, zlasti glede zahtev nepragmatičnega osebja.
- Višji ravnatelj g. dr. Debelak se je pred vsem zahvaljeval vsemu poštnemu uslužbenstvu za vzorno delovanje pod danimi težkimi razmerami. Nato pa je tudi on označil uspehe, katere je dosegel v Belgradu pretečeni teden za poštno trpinco, ter obljubil podporo v vsakem oziru tudi v prihodnje. — Izjavil je, da pozdravlja delovanje »Zveze poštinskih organizacij v Ljubljani«, in da so sklenili tudi juristi pristopiti k temu društvu.
- Pri slučajnostih so nastopili razni govorniki, slikali naše stanovske težnje in stališča razna vprašanja. — Predsednik »Zveze« g. Urbančič naznani, da je vsled intervencije »Zveze« imenovanih 98 poštinskih aspirantov oziroma aspirantinj oficijantom, začasno na dosedanih mestih.

Domača tvor-nica perila d.d.

Zagreb, Jelačićev trg štev. 2, II. nadstr.

nudi samo na debelo

moške srajce, spodnje hlače, mehke ovratnike in drugo moško perilo.

Naročbe se izvršujejo po povzetju z obratno pošto.

Posojilnica v Gornji Radgoni sprejme poštenega, zanesljivega, samskega

uradnika

ki ima že nekaj prakse v knjigovodstvu, korespondenci in zemljiški knjigi. — Prošnje s sposobnostnimi dokazili in naznanilom pogojev naj se pošljejo načelstvu Posojilnice.

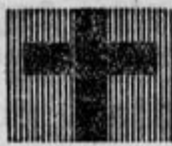
Moko, pšenico, koruzo

ječmen, oves, otrobi i. dr. dež. pridelke in proizvode

Samo na debelo! nudi Samo na debelo!

Ivan Dumlić, Zagreb, Zrinjevac 15. Tel. 22—69. 4053

Naročajte „Slovenca“!

Erez posebnega obvestila.

Potrta neizmerne žalosti naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je moj iskrenoljubljeni soprog, gospod

Avgust Berthold

fotograf in posestnik

v petek dne 1. avgusta 1919 ob 8. uri zjutraj, po dolgi, mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, boguudano preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v nedeljo dne 3. avgusta t. l. ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti, Sodna ulica št. 11 na pokopališče k sv. Križu.

V Ljubljani, dne 1. avgusta 1919.

Helena Berthold, soproga.

Ema, hčerka.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Zastopnika

za Slovenijo išče prvovrstna žganjarna allvovke, destilacija konjaka in tvor-nica likerjev. Ponudbe in reference na upravo lista pod šifro: „Znanjarna“ 4524.

Barva

za obleko je došla črna, modra, zelena, rujava, lila, rumena, rudeča in siva 100 zavitkov K 65— razpošilja Karl Leibner, Celje.

Blago za zastave

priporoča trdka

Janko Češnik, Ljubljana.

Kočijana polkrita in omnibus

oboje dobro ohranjeno se prod. Več pove vratar »Kotela Slove«.

Lovski voz

se prod. — Več se poižve pri I. DEBELA, v Dobu pri Domžalah.

Večja množina transportnih vrčev

kup. mlekarna v Radohovi vasi pošta št. Vid, Dolenjsko.

3 kočije

1 landever, 1 na pol pokrita kočija, in 1 lovski brek brez strehe, vse v prav dobrem stanu se prodajo v VIII Zora na Biedu.

Blagajničarka,

katera je tudi dobra prodajalka, se sprejme v trgovino z mešanim blagom. JOSIP ELSNER V LITJI, 4430

Pisarniška moč

za stavbeno pisarno, večja knjigovodstva in korespondence, se išče. Sprejme se le starejša s prakso. — Istotako se sprej- h konjem, meta 2 hlapca, večša tudi poljskih del. Več se izve pri Ivanu Ogrinu, Gruberjevo nabrežje 8. 4429

MAST,

slanino, koruzo, grah, praženi ječmen nudi na debelo po najnižji ceni trgovina življ. potreb-ščin Mitrovica-Srem.

Zobni atelje
Franjo Radovan
v Sp. šiški

zaprt do
25. avgusta.

Ljudska posojilnica

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta štev. 6 obrestuje hranilne vloge po čistih

3%

Ljudska posojilnica v Ljubljani je največja slovenska posojilnica in je imela koncem marca 1919 nad 40 milijonov kron vlog in nad 1 milijon enstotisoč kron rezervnih zakladov.

Posojila se dovoljujejo po 4 do 5%.

Ljudska posojilnica stoji pod neposrednim državnim nadzorstvom.

Jeklarna RAVNE (preje: »Stahlwerk Streiteben«)

pošta in žel. postaja Guštanj (Koroško)

Proizvaja jeklo za: kose, srpe, vozovne vzmete, kolesna oročja, orodje; jeklo za konstrukcije in osi ter zabojno jeklo (Acalonsko in Brežjansko), kakor tudi v žlebih kovane dele za avtomobile, vagone, poljedelske stroje in dr., vozne osi surove in prirejene, osi z glavico, transmisijske valjce surove in ostrugane, ingote za izdelovanje orodja. — Prevzame tudi strgarska in škobljarska dela.

Ravnateljstva jeklarnje Ravne.

Rudeče maline

za eksport kupuje „Balkan“, trgovska, špedicijska in komisijska del. družba, Ljubljana, Dunajska cesta 33. Prosi se natančne pismene ponudbe.

Potrebujete ???

Razpošiljam vse vrste pis. potrebščine kakor pisarniški, konceptni, svileni, ogleni, pisemski, indigo, krep, pivnik, cigaretni in vse druge vrste papirje, peresa, svinčnike, noteze, vse vrste zvezke, bloke, radirke, guml, črnilo, kuverte, trg. knjige, kom. knjige, kop. knjige, kop. preše, žepna peresa, stročnice, trake za vse pisalne stroje, kompendije, milimetrski in pergamentni papir, Tinterol, strojni papir, potrebščine za pis. stroj „Mignon“, 1 plašč za italijansko kolo, nogavice za dame razpošilja na debelo in drobno, trg. in in uradi popust.

Preskrbujem vse vrste blago, postrežba točna in solidna.

Se priporoča trdka

Jos. Omarsa, trg. agentura in kom. trg. Ljubljana, Dunajska cesta 6/I.

Potrta neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naša srčnojubljena hčerka oziroma nepozabna sestra, gospodična

ANA ŠMALC

dne 31. julija 1919 ob 4. uri popoldne, previdena s tolažili sv. vere v 23. letu svoje starosti v Leonišču v Ljubljani mirno v Gospodu zaspala.

Nepozabna rajnica se prepelje iz Ljubljane v rojstni kraj Mirna pri Trebnjem, kjer se vrši pogreb v nedeljo dne 3. avgusta 1919 ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti na mirnensko farno pokopališče.

Drago pokojnico priporočamo v blag spomin.

MIRNA, dne 2. avgusta 1919.

Globoko žalujoči starši, bratje in sestre.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Наиносије!

Наинсо је из штампе:
Алекса Стефановић
судија неготинског суда

„Позовује у оп-штинским судовима“

ручна књига за општинско деловође,
„О вступним делма у кривом Законику“
„Поступак општинских судова у грађ. парницама и поступак изабраних судова“
Цена 10 динара.

Павле Поповић
професор универзитета

„Из Књижевности“

Из наших народних приповедака. — Проучавале дубровачке књижевности. — Бранко Радичонић. — Франа Претерић. — Матија Ван. — Тигун Фабрић. — Урош Тројановић. — Мита Калћ. — Алфред Јенсен. — Српска Књижевна За-друга. — Никола Антула.
Цена 5 динара.

Раво Поповић
професор универзитета

„Југословенска Књижевност“

Цена 450 динара.

Огист Бол

Француски посланик на српском двору
„За српском владом од Ниша до Крфа“
20. октобра 1915. — 19. јануара 1916.

Превео с француског
Душан П. Ђокић.

Цена 4 динара.

Поруцине ваља слати:

ИЗДАВАЧКА КЊИЖАРНИЦА
ГЕЦЕ КОНА, БЕОГРАД
Кнез Михајлова улица бр. 1.

JADRANSKA BANKA

Delniška glavica 30.000.000.—
Reserve nad 10.000.000.—

Sprejema: vloge na knjižice, vloge na tekoči račun in žiro račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Rentni davek plača banka iz svojega. — Kupuje in prodaja: menice, devize, vrednostne papirje i. t. d. — Izdaja: čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta. — Daje predujme: na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih, daje trgovske kredite pod najugodnejšimi pogoji. — Prevezma: borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje. — Ekspozitura: KRANJ. — Brzojavni naslov: JADRANSKA.

Priporočamo edino tovarniško zalogo šivalnih strojev za rodbino in obrt ter njih posameznih delov.

Istotam se dobijo potrebščine za šivilje, krojače in čevljarje ter galanterijsko in manufakturno blago za obleke.

JOS. PETELINC, Ljubljana, Sv. Petra nasip, za vodo desno.

Traže se tvornički stražari (čuvvari)

za veliko tvorničko poduzeće u Bosni. — Primaju se čili, neoženjeni, ne preko 36 godina stari muževi slovenske narodnosti, koji su sposobni za službu stražara (čuvara) te za vatrogasnu službu.

Prednost imaju oni natjecatelji, koji su služili u vojsci i članovi vatrogasnih četa ili društava.

Nudja se konačenje (stanovanje) kao u vojarni (kasarni), dobava životnih namirnica uz jeftine cijene, te mjesečna plata od K 450.—

Za zajedničku kuhinju tvorničkih stražara stavlja se besplatno na raspolaganje jedan kuhar.

Samo potpuno zdravi, snažni (moćni) natjecatelji neka pošalju svoje ponude sa prepisima svjedodžaba odnosno iskazom o dosadanjem radu na upravu ovoga ista pop brojem 4371.

Pristno

francosko namizno olje primissima

v dozah à 12 1/2 kg in odprto

Julij Meinl, Ljubljana,
uvoz kave in čaja, tvornica za čokolado in kakao

KLAVIR

se prod. Kje, pove upravništvo
Slovenca pod št. 4435.

Kavarniški pikolo

se sprejme. Pismene ponudbe na
»KAVARNO SLON«.

Brezove metle

kupim vsako množino. —
IVAN N. ADAMIČ,
LJUBLJANA.

Klavirje, pianine, harmo-
nije, violine, citre, har-
monike, strune itd. — ima
v velikanski zalogi

ALFONZ BREZNIK

učitelj Glasbene Maticе in edini zapriše-
ženi strokovnjak, LJUBLJANA, Kongresni
trg 15 (nasproti nunske cerkve). 1816

Fino francosko

pnevmatiko

plašče in cevi

priporoča IGN. VOK, specialna trgo-
vina šivalnih strojev in koles.

Ljubljana, Sodna ul. št. 7.

Žična mreža

pocinjena raznih debelosti se ceno
proda 4443 (6)
Srebotnjak, Kolodvorska ulica št. 31.

Prodajalnica »PEKO« - čevljev

v Ljubljani NA BREGU 20,
ostane vsled dopusta nastavljenecv

od 4. do 13. avgusta — zaprta.

Generalna reprezentanca

za kraljestvo SHS

za baterije, žarnice, elektrotehniko

Izdelki svetovnih angleških in slovanskih tvrdk.

Janko Pogačar, Ljubljana.

Skladišča, pisarne in razstavni lokal
Mestni trg 25.

Mlatilnice,

vratila, čistilnike, sla-
moreznice, mline za
moko in sadje, pluge,
brane, transmisijske
droge za vretena in vse
poljedelsko orodje ima
v zalogi stara domača trgo-
vina z železino

Fr. Stupica v Ljubljani
Marije Terezije cesta št. 1.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Poziv k upisovanju novih delnic!

Redni občni zbor je dne 5. maja t. l. zaključil na temelju dovoljenja deželne vlade, da zviša delniško glavnico
od K 15.000.000.— na K 20.000.000.—

z izdajo

12.500 novih delnic v nom. znesku K 5.000.000.—

in je pooblastil upravni svet, da določi po svojem prevdarku rok in način izdaje novih delnic.

Upravni svet je na podlagi tega pooblastila sklenil, razpisati subskripcijo pod sledečimi pogoji:

- Upisovanje se vrši od 1. do 31. avgusta t. l.
 - pri Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani in njenih podružnicah v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju in Mariboru;
 - pri Zivnostenski banki v Pragi in vseh njenih podružnicah;
 - pri Hrvatski trgovinski banki v Zagrebu in njeni podružnici v Osjeku;
 - pri Hrvatski zemaljski banki v Osjeku in vseh njenih podružnicah.
- Od 12.500 novih delnic à K 400.— nom. v skupnem znesku K 5.000.000.— se prepusti dosedanjim delničarjem 9.375 komadov in sicer v razmerju na 4 stare 1 novo po K 650.—, plačljivih na enkrat najpozneje do 31. avgusta t. l., več 5% obresti od nom. K 400.— od 30. junija 1919 do dne plačila.
Ostalih 3.125 delnic se ponudi drugim reflektantom po K 800.— za komad, več 5% tekoče obresti od nom. zneska K 400.— od 30. junija 1919 do dne plačila, proti takojšnjemu plačilu.
- Nove delnice bodo opremljene s kuponom za II. semester 1919 in bodo deležne polovice čistega dobička za leto 1919.
- Pri upisovanju se morajo predložiti v navedenem roku plašči starih delnic subskripcijskim mestom v svrhu označbe, da je pravica do opcije izvršena, dočim imajo imetniki delnic iz zadnje emisije, katerih oddaja vsled tehničnih zaprek še ni bila mogoča, pravico do opcije v določenem subskripcijskem roku na podlagi tozadevnih pismenih prigrasnic in začasnih potrdil o plačanih delnicah.
- Azijski kurzni dobiček od novih delnic se po odbitku stroškov in kolekovne pristojbine uporabi za azijski rezervni fond banke.
- Proti vrnitvi začasnih potrdil se bodo nove delnice tekom meseca januarja 1920 izročile subskribentom.
- Reparticijo delnic za nedelničarje si pridržuje upravni svet, toda v prvi vrsti se bodo upoštevali oni subskribenti, katerim pri zadnji emisiji ni bilo mogoče dodeliti polnega števila upisanih delnic.

Ljubljana, 21. julija 1919.

Upravni svet Ljubljanske kreditne banke.